

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Pavla Molka (soudce zpravodaj) a soudců Petra Mikeše a Kateřiny Kopečkové v právní věci žalobce: **Frank Bold Society, z.s.**, se sídlem Údolní 33, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 3. 2024, č. j. MZP/2024/270/907, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA**, se sídlem ul. Weglowa 5, Bełchatów, Polsko, zastoupené JUDr. Michaelem Mannem, advokátem se sídlem Bartošovice v Orlických horách 34, Bartošovice v Orlických horách, v řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2025, č. j. 15 A 51/2024-56, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že se až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem pozastavují účinky rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2025, č. j. 15 A 51/2024-56.
- II. Osobě zúčastněné na řízení **se ukládá** zaplatit ve lhůtě **15 dnů** od doručení tohoto usnesení soudní poplatek ve výši **1 000 Kč** za rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal dne 3. 8. 2023 u žalovaného žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, a to informací vztahujících se k Dohodě mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o spolupráci k řešení vlivů těžební činnosti v povrchovém hnědouhelném dole Turów v Polské republice na území České republiky, publikované pod č. 1/2022 Sb. m. s. (dále jen „Dohoda“). V žádosti požadoval poskytnout následující informace:

„1) *Veškeré informace o stavu hladin podzemních vod v monitorovacích vrtech umístěných podél podzemní bariéry*

(HPp-29/49,5, HPp-27/49, HPp-27/51, HPp-23/53, HPp-25/50, HPp-25/49, HPp-26/53, HPp-21/53, HPp-23/56, HPp-25/51, HPz-25/58, HPz-31/53bis, HS-350, HSp-60, HSp-68),

případně v nových monitorovacích vrtech provedených ve středním nebo spodním terciérním kolektoru, byly-li zřízeny. Jedná se o všechny informace poskytnuté české straně podle čl. 8 odst. 6 dohody.

2) Všechny informace o stavu hladin podzemních vod v monitorovacích vrtech umístěných na české straně v česko-polské monitorovací síti v blízkosti dolu Turów, zejména v blízkosti obce Uhelná (H4-a, H-2a, H-5b, H-6, H-3b, GI-1, GI-2, GI-3, 1430_17, 1430_18, U-1a, JA-1) za období od roku 2015 do července 2023.

3) Veškerá dostupné údaje o funkčnosti podzemní bariéry, na základě kterých bylo podle čl. 3 odst. 6 dohody vyhodnoceno, zda je podzemní bariéra plně funkční zejména s ohledem na zamezení odtoku podzemních vod z území České republiky.

4) Údaje zahrnující všechny jižní přítoky vody přitékající do dolu Turów podle čl. 8 odst. 10 dohody.

5) Veškeré dostupné údaje o všech odběrech důlní vody z dolu Turów v oblasti jižně od jižního zlomu a v oblasti

západně od Białopolského zlomu do dubna 2021 do února 2022 a dostupné informace o množství vody čerpané

do dubna 2021 do února 2022 z jižní hydraulické bariéry a v Rówu Rybarzowice.

6) Veškeré dostupné informace o přítoku vody do jižní části dolu Turów v podobě nerozlišených samovolných výronů podzemních vod a povrchových vod, jakož i o velikosti těchto výronů, včetně jejich umístění a nadmořské výšky do dubna 2021 do února 2022.

7) Veškeré dostupné informace o měření pohybů a vyhodnocení pohybů terénu, kterou měla polská strana české straně předložit na základě čl. 7 odst. 1 a 2 dohody.“

[2] Informace uvedené pod body 2) a 7) žádosti žalovaný žalobci poskytl sdělením ze dne 2. 10. 2023. Zpřístupnění ostatních požadovaných informací žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 10. 2023, č. j. MZP/2023/140/541, odepřel. K rozkladu podanému žalobcem ministr životního prostředí toto rozhodnutí žalovaného zrušil rozhodnutím ze dne 26. 2. 2024, č. j. MZP/2024/290/308, a vrátil věc žalovanému k novému projednání. Následně žalovaný vydal rozhodnutí ze dne 26. 3. 2024, č. j. MZP/2024/270/907, jímž opět zpřístupnění předmětných informací odepřel podle § 8 odst. 1 písm. d) a § 8 odst. 2 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o právu na informace o životním prostředí.

[3] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který jí rozsudkem ze dne 18. 3. 2025, č. j. 15 A 51/2024-56, vyhověl a rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, neboť dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

II. Žádost o přiznání odkladného účinku

[4] Proti tomuto rozsudku podala osoba zúčastněná na řízení (dále „stěžovatelka“) kasační stížnost spolu s návrhem na přiznání odkladného účinku. Uvedla, že újma, která jí může vzniknout výkonem rozsudku městského soudu, vyplývá především z toho, že zpřístupněné informace již nebude možné vzít zpět. Zachování důvěrnosti požadovaných informací je přitom pro stěžovatelku naprosto zásadní, stěžovatelka je chrání a jejich zveřejnění by bylo flagrantním porušením obchodního tajemství, což může mít za následek zhoršení jejího konkurenčního postavení na trhu. Požadované informace a naměřená data navíc tvoří prvek kritické infrastruktury stěžovatelky, která je významným

pokračování

podnikatelem a garantem energetické bezpečnosti Polska. Výroba elektřiny stěžovatelkou zaručuje energetickou bezpečnost pro celý region Dolní Slezsko a zařízení související s provozem jejího hnědouhelného dolu Turów jsou vystavena útokům, které mohou způsobit poruchy infrastruktury a prostoje v provozu dolu a elektrárny Turów. Vzhledem k tomu je pro zachování veřejné bezpečnosti zvláště důležité utajovat umístění prvků infrastruktury monitorujících stav životního prostředí, aby nedošlo k narušení provozu této infrastruktury. Každý útok způsobuje riziko pozastavení těžby nerostů z ložiska a následně riziko pozastavení provozu Elektrárny Turów. Poskytování informací o průběhu těžby nebo umístění strategických odvodňovacích vrtů může stěžovatelku vystavit dalším „ekologickým“ útokům, kterým se nebude schopna účinně bránit. Podobné útoky by mohly mít vážný dopad i na situaci v ČR. Elektřina vyrobená elektrárnou Turów se totiž využívá nejen v Polsku, ale je vyvážena i do ČR. Nedostatky elektřiny, které mohou vzniknout v důsledku přerušení provozu dolu Turów nebo Elektrárny Turów, mohou mít za následek ohrožení bezpečnosti dodávek elektřiny i v ČR. Oproti tomu žalobci vůbec žádná újma nehrozí. Újma nehrozí ani žalovanému, který má všechny potřebné informace k dispozici. Újma tak v dané věci hrozí pouze stěžovateli, nikomu jinému. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) přiznal kasační stížnosti odkladný účinek a odložil vykonatelnost rozsudku městského soudu.

[5] V následném doplnění stěžovatelka připomněla, že podle čl. 14 odst. 9 Dohody má každá strana chránit informace, které druhá strana označí jako informace, jejichž zveřejnění by mohlo nepříznivě ovlivnit bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, práva duševního vlastnictví, důvěrnost obchodních nebo průmyslových informací nebo služební tajemství, při předávání těchto informací s plným využitím platných právních předpisů a v rozsahu, který tyto předpisy umožňují. Pokud by požadované informace byly žalobci zpřístupněny, mohlo by to být považováno za porušení této dohody Českou republikou. Ve svém nedávném rozsudku ze dne 29. 4. 2025, č. j. 21 As 29/2025-32, se i NSS zasadil o to, aby se k argumentům politického charakteru přihlíželo, když řekl, že v určitých věcech je prostor pro poměřování mezi veřejným zájmem na utajování informace a právem jednotlivce na shromažďování informací.

[6] Žalobce ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku navrhl, aby nebyl kasační stížnosti přiznán, neboť stěžovateli jeho nepřiznáním ve skutečnosti žádná újma nevznikne. Zdůraznil, že na rozdíl od jiných věcí, v nichž NSS odkladný účinek přiznal, zde není přímým dopadem zrušujícího rozsudku městského soudu přímo poskytnutí informací žalovaným, nýbrž pouze povinnost vydat rozsudek s kvalitnějším odůvodněním. Stěžovatelem zmiňované hypotetické „ekologické útoky“ nejsou nijak prokázány, takže je rozhodně nelze pokládat za následek výkonu napadeného rozsudku a nemohou být ani důvodem pro odepření informací. Nepřílehlavý je i stěžovatelův odkaz na rozsudek č. j. 21 As 29/2025-32, neboť v něm šlo na rozdíl od nynější věci o poskytnutí utajovaných informací. Přiznáním odkladného účinku by naopak vznikla újma žalobci, neboť se oddálí poskytnutí ochrany jeho ústavně garantovanému právu na přístup k informacím o životním prostředí, o které žádá již od srpna 2023, ale kvůli obstrukcím ze strany žalovaného se jich ještě nedomohl.

[7] Žalovaný se v poskytnuté lhůtě k návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšší správním soudem

[8] Kasační stížnost nemá odkladný účinek (§ 107 odst. 1 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat za přiměřeného užití § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Odkladný účinek lze tedy kasační stížnosti přiznat tehdy, jestliže by výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí krajského soudu znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[9] Kromě formální podmínky, jíž je vznesení příslušného návrhu, je tedy pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nutné splnění tří podmínek: (1) výkon nebo jiné právní následky musejí pro stěžovatele znamenat újmu, (2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS). Povinnost tvrdit a prokázat hrozbu újmy tíží stěžovatele (usnesení NSS ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32). Hrozící újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická a bagatelní (srov. usnesení NSS ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 Afs 275/2017-20).

[10] Nejvyšší správní soud proto posuzoval splnění podmínky nepoměrně větší újmy na straně stěžovatelky ve srovnání s újmu, která by hrozila jiným osobám. Stěžovatelka namítá nevratnou škodu, která by jí a České republice vznikla v případě poskytnutí požadovaných informací žalobci.

[11] Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že ve věcech svobodného přístupu k informacím by v případě vyhovění kasační stížnosti subjektu, jehož se týkají požadované informace, za současného nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti, ztratil přezkum zákonnosti napadeného rozsudku v podstatě smysl a jeho význam by byl pouze akademický. Ani zrušujícím rozsudkem NSS by již nebylo možné zvrátit skutečnost, že povinný subjekt informaci podle závazného pokynu soudu poskytl (usnesení NSS ze dne 18. 11. 2020, č. j. 4 As 322/2020-32, ze dne 22. 10. 2014, č. j. 3 As 188/2014-27, nebo ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 As 241/2021-21).

[12] Předmětem řízení o kasační stížnosti je posouzení otázky, zda městský soud postupoval správně, jestliže zrušil rozhodnutí žalovaného, částečně zamítající poskytnutí některých žalobcem požadovaných informací, týkajících se stěžovatelky. Na základě tohoto rozsudku tedy žalovaný, tím méně pak stěžovatelka jako osoba zúčastněná na řízení, nemá ještě přímo povinnost poskytnout požadované informace. V tuto chvíli tak nejsou bez dalšího aplikovatelné závěry judikatury uvedené v bodu [11]. Zároveň však NSS nepřehlédl, že žalovaný je i v dalším řízení po zrušujícím rozsudku městského soudu vázán krátkou lhůtou 30 dnů, kterou lze prodloužit na nejvýše 60 dnů, podle § 7 zákona o právu na informace o životním prostředí. Pokud by tedy NSS návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyhověl, a žalovaný, vázán těmito krátkými lhůtami, by ještě před meritorním rozhodnutím NSS rozhodl o poskytnutí požadovaných informací žalobci, neměl by následně případný konečný úspěch stěžovatelky v řízení o kasační

pokračování

stížnosti žádné pozitivní důsledky, neboť informace, o jejichž poskytnutí je veden tento spor, by již byly poskytnuty.

[13] Z judikatury NSS sice obecně plyne, že osobě, jíž se týkají poskytnuté informace, je poskytována až následná soudní ochrana v podobě možnosti podání zásahové žaloby, jak plyne z bodu 109 rozsudku rozšířeného senátu ze dne 22. 10. 2014, č. j. 8 As 55/2012-62, č. 3155/2015 Sb. NSS. Pokud by se tedy žalovaný již na počátku rozhodl na základě žalobcovy žádosti poskytnout všechny jím požadované informace, stěžovatelka by se případné soudní ochrany mohla domoci až následně. Nynější procesní situace je však odlišná v tom, že jakýkoli další postup žalovaného bude přímým důsledkem ingerence soudní moci v podobě zrušujícího rozsudku městského soudu. Bylo by neblahým důsledkem zásahu soudní moci, pokud by žalovaný v dalším řízení, v němž je vázán výše uvedenými lhůtami, shledal, že nedokáže doplnit odůvodnění zamítnutí žádosti, které městský soud označil za nedostatečné, a rozhodl by se požadované informace poskytnout, a následně by NSS v meritorním přezkumu napadeného rozsudku shledal, že ve skutečnosti mělo obstát již původní odůvodnění žalovaného. Takové zrušující rozhodnutí NSS by však již nemělo žádný vliv na to, že v právě popsané situaci, jejíž nastání nelze v nynější fázi řízení vyloučit, by žalovaný poskytl požadované informace, a zasáhl tím do stěžovatelčiných práv. Přiznání odkladného účinku je přílehavým způsobem, jak zabránit takovému zásahu do stěžovatelčiných práv, který by byl důsledkem ingerence soudní moci.

[14] Nejvyšší správní soud proto v situaci, kdy nelze bez věcného projednání věci vyloučit, že by postupem v souladu se závěry napadeného rozsudku opravdu mohly nastat důsledky tvrzené stěžovatelkou, považuje jí tvrzené důvody za dostatečně závažné pro přiznání odkladného účinku (shodně viz usnesení NSS ze dne 31. 8. 2022, č. j. 2 As 196/2022-23).

[15] NSS v těchto typech sporu sice připouští, že žadateli o informace (zde tedy žalobci) vznikne přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti určitá újma spočívající v tom, že bude muset vyčkat na rozhodnutí o kasační stížnosti. Tato újma má však jen dočasný charakter do doby, než bude rozhodnuto, zda je poskytnutí požadovaných informací v souladu se zákonem. Nebude-li kasační stížnost důvodná, bude žalovaný muset postupovat podle napadeného rozsudku. Žalobci proto nevznikne větší újma, než by vznikla stěžovateli, pokud by byl žalovaný nucen plnit na základě rozsudku městského soudu, který by byl posléze shledán nezákonným. Nelze sice zcela vyloučit mimořádnou situaci, kdy by okamžité neposkytnutí informací mohlo mít mimořádné dopady do práv žalobce. To však žalobce netvrdí, neboť upozorňuje pouze na další prodlevu v přístupu k požadovaným informacím, která však vzhledem k předpokládané délce meritorního rozhodování NSS bude velmi krátká (byť mírně delší než lhůta, kterou má pro své nové rozhodnutí žalovaný).

[16] Krom toho žalobce upozorňuje, že hrozby „ekologických útoků“ zmiňované stěžovatelkou jsou neprokázané a hypotetické. V tom se s ním sice NSS ztotožňuje, ale o toto stěžovatelčino tvrzení není nynější vyhovující rozhodnutí opřeno.

[17] Nejvyšší správní soud tedy přistoupil k posouzení žádosti o přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínky, a sice (ne)existence rozporu s důležitým veřejným

zájmem. Také tu považuje za splněnou. Jak vyslovil například již v usnesení ze dne 21. 12. 2017, č. j. 10 As 345/2017-35, „*obecně existuje veřejný zájem na poskytování informací, což potvrzuje i samotná skutečnost, že zákonodárce se rozhodl k jeho zachování přijmout obecně závaznou právní úpravu.*“ Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti by mohlo být s tímto veřejným zájmem v rozporu. V nyní projednávané věci však uvedený důležitý veřejný zájem stojí v kolizi se zájmem na neposkytnutí informací, které jsou dle stěžovatelky chráněny obchodním tajemstvím a čl. 14 odst. 9 Dohody. Tato tvrzení budou posouzena až v meritorním rozhodnutí o kasační stížnosti, zatím je však třeba je označit za plausibilní.

[18] Nejvyšší správní soud srovnal tyto dva v kolizi stojící zájmy a dospěl k závěru, že je třeba v nynější věci dát dočasně přednost ochraně veřejného zájmu tvrzeného stěžovatelkou, a to právě s ohledem na možné nevratné následky, které by nastaly v případě, pokud by NSS účinky napadeného rozsudku neodložil. Jestliže tedy ve věci samé jde o spor, zda měla či neměla být požadovaná informace poskytnuta, je namíste dočasně chránit tyto informace do doby, než kasační soud rozhodne o věci samé (usnesení NSS ze dne 28. 6. 2023, č. j. 4 As 214/2023-19).

[19] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v nynější věci dospěl k závěru, že je třeba návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vyhovět. Proto v souladu s § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. kasační stížnosti přiznal odkladný účinek.

[20] Rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku je rozhodnutím dočasné povahy a nelze z něj jakkoli předjímat budoucí rozhodnutí o podané kasační stížnosti (usnesení NSS ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

[21] Rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá podle položky 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), soudnímu poplatku **ve výši 1 000 Kč**. Podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je poplatek splatný vznikem poplatkové povinnosti. Ta zde vzniká dnem právní moci tohoto usnesení [§ 4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích *per analogiam* a usnesení rozšířeného senátu ze dne 4. 6. 2024, č. j. 9 As 270/2023-21, č. 4616/2024 Sb. NSS]. NSS proto výrokem II. vyzval stěžovatelku ke splnění povinnosti zaplatit soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[22] Poplatek lze zaplatit bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703 – 46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný variabilní symbol pro identifikaci platby je **1080408525**. Nebude-li soudní poplatek včas dobrovolně zaplacen, bude vymáhán.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

8 As 85/2025-36

Pavel Molek
předseda senátu